

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

VI. De Tempore Præscriptionis rerum incorporalium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62656](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62656)

ab aliis majoribus suis audierunt, & ex fama atque existimatione publica cognitum: & contrarium neque à se, neque à majoribus suis unquam observatum, testificentur; cum in tempore possessionis, attestationibus assertò, centum anni includi præsumantur, ut rectè observat Covarruvias *l. cit.*

ARTICULUS VI.

De Tempore Præscriptionis rerum Incorporalium.

SUMMARIUM.

- 110. Res incorporales varia sunt.
- 111. Beneficium contra Rectorem olim 10. aut 20.
- 112. Hodie trium annorum pacificè possessione.
- 113. Etiam quoad ipsius titulum acquiritur:
- 114. Jurisdictio in Ecclesiam aliquando 40. annis sine titulo:
- 115. Aliquando cum isto, vel tempore immemoriali præscribitur.
- 116. Tam privative, quam cumulative:
- 117. Servili conditioni 10. aut 20. annis præscribitur.
- 118. Eodem tempore ordinariè servitutes mixta.
- 119. Et reales, diversimodè tamen, acquirantur:
- 120. Imò & amittuntur:
- 121. Non eodem tamen modo Rustica & Urbana.
- 122. Actiones Civiles ex contractu 30. annis tolluntur:
- 123. Hypothecarià,
- 124. Et nonnullis aliis exceptis.

125. *Censum vel pensionem annuam eligendi juri,*

126. *Et ipsis quoque censibus præteritis ac futuris,*

127. *Tanquam à jure illo dependentibus 30.*

128. *Actionibus verò ex delicto serè 20. annis:*

129. *Nonnullis breviori: alia nullo nunquam tempore:*

130. *Et specialis modò delictis successivis & connexis præscribitur.*

Res incorporales aliæ sunt Spirituales, hisque annexa: ut beneficia, officia & jurisdictio Ecclesiastica, jus decimandi, eligendi, Patronatus &c. aliæ merè Temporales sunt; ut servitutes, actiones, obligationes &c. De priorum fere alibi, exceptis beneficiis & jurisdictione: Hoc proinde locò de istorum, & posterioris generis incorporalium præscriptionibus agetur.

Primò itaque beneficia Ecclesiastica quæcunque antiquò, instar immobilium, cum titulo 10. aut 20. annis: sine titulo 30. annis, saltem contra clericum verum ejus rectorem poterant præscribi, Balbus *de Præscript. p. 1. pr. p. 5. q. 10. m. a.* Covarr. *in Reg. Possessor p. 2. §. 10. n. 9.* & Molina *Tract. 2. de J. & J. disp. 70. n. 1.*

Novò autem Jure Regulæ de Trienniali possessore, quæ est 37. *Cancelaria Apostolica*, beneficia illa contra quemcunque impetitorem triennio præscribuntur ab iis, qui ipsa tantò tempore, bonâ fide & cum titulo colorato, scilicet Apostolicâ vel Ordinariâ provisione, aut aliâ quacunque dispositione eorum, ad quos pertinet, sine Simoniaco ingressu possederint: dummodo in iis, si dispositioni secundis Apostolicæ ex aliqua reservatione generali, in Corpore Juris clausa, reservata sunt, se non intruserint. Ubi Dubium

Dubium & controversia inter DD. est, an hujusmodi triennali possessione acquiratur beneficii titulus; ut possessor vi illius non solum litibus molestari nequeat, sed illud, salvâ conscientia sine ulla dispensatione valeat retinere. Hoc enim cum *cit.* Covarruvia n. 10. & Azor p. 2. *Instit. lib. 7. cap. 34. q. 16.* negat Palao *Tract. 13. disp. 2. p. 33. n. 3.* partim; quod beneficium Ecclesiasticum non possit licite sine Canonica institutione obtineri, ut habet *Reg. 1. in 6.* cujusmodi institutio non est possessio triennalis: partim verò; quòd, si dicta possessio tribueret titulum, sequeretur, Episcopum in Visitatione ab ejusmodi triennali possessore non posse exigere & examinare titulum beneficii: quod est contra communem sensum DD.

113. At multò probabilius est, ab ejusmodi possessore verè acquiri Titulum; ut secundum naturam præscriptionis, non solum alterius jus omnino extinguatur, sed beneficium sine nova collatione possit retineri; quia ex una, Papæ competit plenissima potestas disponendi de beneficiis Ecclesiasticis, eaque ob bonum publicum uni adempta in alterum transferendi, *c. Licet 2. de Præbend. in 6. & Clement. 1. §. fin. Ut lite pendente:* ex altera verò parte ejusmodi possessoribus titulum concedi, ferè necessarium fuit ad lites & conscientiarum scrupulos tollendos: qui ejus, de qua agimus Regulæ, videtur fuisse finis. Ita cum Rebuffo *Tit. de Pacif. possess. à n. 7.* Lud. Gomez *Reg. de Triennali possess. q. 42.* & Garcia de *Benef. p. 8. cap. 1. n. 15.* Sanchez *Lib. 7. Moral. cap. 29 n. 89.* & aliis novissimè Haunold. *Tom. 1. de J. & J. Tract. 5. n. 284.* & Pitri *ing ad hanc Rubric. n. 115.*

Unde à *Reg. 1. cit.* excipiendus est casus, quò beneficium, triennali bonæ fidei & pacificæ possessione, est præscriptum. Neque vera est sequela; quia ab

eo, qui hujusmodi possessione munitus est, exigi nihilominus potest titulus; ut constat de bona fide possessoris: & an titulum habeat coloratum, sive beneficium ab eo, ad quem pertinet, acceperit, ut rectè observat Lugo *Tract. de J. & J. disp. 7. n. 110.* qui tamen jure exigit; ut hujusmodi possessor beneficii Ecclesiastici non sit incapax: ut sunt laicus, hæreticus, spurcius & alii, laborantes defectu, sive impedimento, in quo non facile solet dispensari.

Secundò Jurisdictio, in unam, vel plures Ecclesias, aut certum territorium aliqujus diocesis, 40. annis præscribitur, *c. Auditis 15.* Qua in re tamen multum interest, an Jurisdictio illa adversus proprium diocesis Episcopum, vel adversus Prælatum eò inferiorem, aut etiam contra Episcopum extraneum præscribatur; adversus hos enim eam præscribenti, non tantum proprio, sed etiam alteri Episcopo extraneo & Prælato inferiori; quòd ipsis respectu talium Jus commune non resistat, ultra quadragenariam possessionem probatio tituli, vel istius allegatio necessaria non est, *arg. c. De quarta 4. & c. Ad aures 6. & arg. à contrario, c. 1. in 6.* Si verò eam adversus proprium diocesis Episcopum extraneum vel inferior Prælatum præscribat, 40. annis cum titulo colorato, vel immemoriali tempore continuata illius possessio probanda est, per textum *c. 1. cit.* quòd his eam præscribentibus resistat Jus commune, & istius assentiæ proprius Episcopus defendatur, *c. 1. de Pactu,* & ex quo textus iste desumptus est Concil. Carthag. *can. 12. c. Cum olim 18. pr. hic c. Constitutus 6. c. Cum venerabilis 7. de Relig. domib. & can. Omnes Basilica, 16. q. 7.* Balbus *de Præscript. p. 1. princip. p. 5. q. 11. n. 2.* & Covarruvias *in Reg. Possessor p. 2. §. & n. 3. in fine.*

An autem hujusmodi præscriptione
Juis-

Jurisdictio adversus Episcopum privativè, hoc est, eò omnino exclusò, vel cumulativè, sive, ut ea simul cum Episcopo obtineatur; ut, sicut in causis fori mixti, locus præventioni sit, præscripta censeatur, pendet ex usu seu exercitio jurisdictionis tempore currentis præscriptionis; si enim totò istius tempore eam præscribens so-

116. lus exercuit; privativè; & contra solum cumulativè eam præscripsisse censetur, si non solus ipse, sed etiam Episcopus diocæsanus jurisdictionem exercuit; quia priori privativam: posteriori verò casu solum commulativam habuit ejus possessionem: cui præscriptio commensuratur, *arg. Reg. Sine possessione 3. in 6. Ita cum Rolando Lib. 3. consil. 439. n. 11. in c. Auditis cit. Barbosa n. 5. & Gonzalez n. 9.*

Neque, ut nonnulli his opponunt, Episcopus sua Jurisdictione intra præscriptionis currentis tempus utendò hanc interrumpit, ac proinde, ut iidem inferunt, dari nequit casus, quò per viam præscriptionis jurisdictionis usu privativam duntaxat ipsius præscriptionem interrumpit: non etiam commulativam: nisi Prælaturam inferiorem aut Episcopum extraneum, eà uti volentem, prohiberet, & iste acquiesceret prohibitioni, ut iidem notant cum Panormit. *in c. Auditis cit. n. 14.*

117. Tertio, est servitus personalis, sive, ut homo liber alterius servituti subjectus sit, nullò tempore valeat præscribi, *l. Usucapionem 9. ff. de Usucap. § l. fin. c. de Longi temp. præscript. pro libert. libertas tamen bona fide possessa adversus dominum 20. inter absentes, & inter præsentem 10. annis præscribitur, secundùm l. Præstat 2. c. eadem Rubric. textum, istiusque expositionem traditam à Bruneman. *num. 3.**

118. Quarto, servitutes mixtæ, quæ à re

debitæ sunt personæ, ut usus fructus, usus, habitatio, eodem, quò res immobiles; ac proinde cum titulo 10. inter præsentem, & inter absentes 20. sine titulo autem 30. annorum spatium præscribuntur, *l. § l. fin. c. de Præscript. longi temp. Molina Trañ. 2. de J. § J. disp. 70. n. 4. & Haunold, Trañ. cit. n. 315.*

Quinto, servitutes merè reales, sive rei à re debitæ quæcunque, cum titulo inter præsentem 10. inter absentes 20. annorum præscriptione acquiruntur, *l. § l. fin. cit. Gomez tom. 2. Var. cap. 15. an. 26. & Molina disp. cit. à n. 5. sine titulo autem reales servitutes eodem tempore communes præscribuntur; continuæ enim & quasi continuæ, ut aquæ ductus, suggerendi, tigni immittendi, silicidii & similes servitutes inter præsentem etiam decennium & vicennium inter absentes præscribuntur, *l. l. Si aquam 2. c. de Servitut. § l. Si quis 10. ff. Si servus vindic. Ratio est; quòd dominus, vel is, cujus interest, ius illud exerceri sciens & tantò tempore permittens, sponte concedere censetur: ipsaque ejus scientiâ & patientiâ continuata possessio locò tituli succedat, Gomez & Molina *l. cit.* Discontinuas autem, sive, quarum usus per intervalla est, ut itineris, aut actus jumenti, aut vehiculi agendi per fundum alienum, & similes servitutes, ut sine titulo præscribantur, exigunt tempus immemorabile, *per l. Servitutes 14. ff. de Servitut. vel potiùs communi DD. tenent & Tribunalium usu receptam & Jure nostro Provinciali & archiepiscopi Tit. 26. art. 4. confirmatam ejus interpretationem, Balbus de Præscript. p. 2. pr. p. 4. q. 1. n. 3. Covarruvias lib. 1. Var. cap. 17. n. 11. & Haunold, Trañ. cit. n. 311. Ratio directio sitatis inter has servitutes ea reddi solet; quòd discontinuas, eò ipsò; quòd per intervalla exercentur, à fundorum dominis, contra quos præscribuntur, non ita facile***

facile adverti, & quando inchoatæ sint, fieri possit, ut continuæ: quarum initium & continuatio, cum facile advertatur, ea facilius, quam illæ impediri possunt.

Etsi verò inter hujusmodi servitutes affirmativas v.g. tigni immittendi, stillicidii, aquæ ductus, itineris, actus; & negativas v.g. ædificium altius non tollendi, fenestram non aperiendi, quoad diurnitatem temporis, ad præscriptionem requisiti, nulla: lata tamen inter eas differentia intercedit, quoad istius inchoationem; cum affirmatarum præscriptio à die, quò quis illarum aliquâ, v.g. per actualem tigni immisionem, commearionem per fundum, aquæ ductionem &c. uti cæpit: negativarum autem ab eo primùm die inchoetur, quò servitutem præscribere volens positivè prohibet vel impedit; ne altius tollat, fenestram aperiat, aut aliud quidpiam moliat: & id moliens, prohibitioni acquiescit; quòd ista à tali primùm die incipiant possideri, Glossa in l. 1. V. Si quas, C. de Servitut. cit. Gomez n. 28. Molina n. 6. & Palao §. 13. n. 8.

120. Sextò, simili modo, etsi iisdem servitutibus eòdem tempore, scilicet inter præsentem 10. & inter absentes 20. annis præscribitur; & à non utentibus amittantur, l. fin. C. de Servitut. inter servitutes tamen Rusticas & Urbanas notabile illud discrimen est; quòd illæ non-usu tollantur, etiamsi prædii servientis dominus non exerceat actum, quò v.g. vicinus servitute uti v.g. per fundum ire, volens prohibeatur: imò etiam, si hanc vicino deberi sciat, l. Hac autem 6. ff. de Servitut. Urb. præd. & dicta n. 35. Istæ autem sive Urbanæ solò non-usu ejus, cui debentur, non amittantur: sed insuper exigatur; ut is, qui servitute debet, ab eaque libertatem præscribit, bonâ fide exerceat actum, quò usum servitutis v.g. tigni immisionem impediatur, sèquæ à servitute li-

berum reddat, l. Hac autem cit. Molina disp. 66. & 70. utrobique n. 9. & Lessius Lib. 2. de J. & J. cap. 6. n. 30. quòd hujusmodi servituti, sive ab ea libertatem præscribens ante prohibitionem, seu resistentiâ non constituatur in ejus quasi possessione, sine qua præscriptio non procedit, per Reg. Sine possessione 2. in 6.

Excipienda tamen est servitus realis, v.g. jus eundi per fundum: cujus usus non singulis, sed alternis tantùm diebus, vel mensibus, aut æstate tantùm competit; ad eam enim tempus duplicatum, ac proinde inter præsentem 20. anni requiruntur, l. Si sic 7. ff. Quomodo servit. amitt. §. 1. fin. C. de Servitut. quòd tamen 20. annorum spatium hujusmodi servitute etiam inter absentes præscribi, existimant cit. Molina n. 10. & Palao n. 9.

Septimò, quantumvis Actionibus 122. realibus cum titulo decem inter præsentem & inter absentes 20. annis præscribitur, l. Unica C. de Usucap. transform. & pr. Insit. de Usucap. Actionibus tamen personalibus & obligationibus Civilibus, ex contractu vel quasi, v.g. mutui, commodati, tutelæ provenientibus, adversus creditores regulariter triginta duntaxat annorum præscriptio objici potest, l. Si cut 3. C. de Præscript. 30. annor. §. 1. §. 1. C. de Annali except. ubi Interpp. & alii DD.

Excipitur tamen ab hac Regula primò Actio hypothecaria, cum aliqua tamen distinctione. Si enim res hypothecata possideatur ab ipso debitore, aut hæredibus ejus, qui eam hypothecæ subjecit, adversus creditorem præscribitur non nisi 40. annis, currentibus à die, quò debitum erat solvendum, l. Cum novissimi 7. C. de Præscript. 30. annor. Eodem temporis spatio à creditore secundo, cui res postea fuit oppignorata, adversus debitorem ad huc viventem: hoc autem mortuò 30. annis

R x r

annis

annis præscribitur, *l. cit.* Si verò res hypothecæ subjecta ab aliquo tertio, qui nec debitor, nec creditor, aut eorum alterius hæres est, bonâ fide possideatur; quòd v.g. ipsi, eam hypothecatam ignoranti, donata sit, ab eo ordinariò, hoc est, cum titulo, si mobilis, trium: si immobilis, inter præsentés 10. & inter absentes 20. sine titulo autem triginta annorum spatiò præscribitur, *l. 1. l. fin. C. Si adversus credit. l. Cum notissimi cit. Et l. Si quis 8. pr. C. de Præscript. 30. annor. cit.* Molina *disp. 69. n. 5.* Lessius *n. 36. Et 37.* & Haunold. *n. 318.*

124. Exciipiuntur secundo legata & fideicommissa: quæ adversus legatarium & fideicommissarium, non ordinario decem aut viginti, *l. Si duobus 3. §. 3. V. Sin autem avaritia, C. Communis, de Legat.* sed extraordinariò 30. annorum tempore præscribuntur, ex communi sensu DD, *cit.* Covarruvias *p. 3. cap. 3. n. 6.* & Lessius *n. 39.*

Exciipiuntur tertio actiones Revocatoria, quæ quadrienniò præscribuntur, *l. Et §. 1. ff. Qua in fraud. credit. Et §. Item ff. Instit. de Actionib. Gomez Lib. 3. Var. cap. 14. n. 5. Et cit. Farinac. q. 25. n. 164.*

Exciipiuntur quarto actiones & obligationes, quæ alias decenniò & longiori (non breviori) tempore: contra Ecclesias aliâque sacra & Religiosa loca, non nisi 40. & contra Ecclesiam Romanam centum annis præscribuntur, *Aurb. Quas actiones, junctâ Glossâ V., Durantibus, C. de SS. Eccles. cit.* Covarruvias *p. 5. §. 2. à n. 5.* & Molina *disp. 71. n. 3.*

125. Dubium &, sicut in praxi utilis, sic difficilis resolutionis controversia est de actionibus annuis, ex contractu vel ultima voluntate provenientius, puta, de jure censum, vel præstationem annuam exigendi, & exhibendi obligatione, an contra privatum 30. & contra Ecclesiam vel Monasterium 40. annorum ipatiò à debi-

tore præscribantur, quoad omnes census vel præstationes, præteritas ac futuras.

Ratio dubitandi est de præteritis; quia, licet post 30. vel 40. annorù lapsum præscriptum sit censibus, aut aliis præstationibus, ante tot annos jam debitis, præscriptum tamen non videtur debitis à decem v.g. aut viginti annis proximè lapsis; cum singulorum præscriptio currere primùm incipiat à die, quò census vel præstatio debita, & ille solutus, aut ista exhibita non est: annuorum autem censuum & præstationum aliqui à decem, aut viginti annis primùm debiti, & non exhibiti fuerint; ac proinde nondum lapsum sit tempus ad eorum præscriptionem jure requisitum. Confirmatur; quia debiti census & præstationes tot sunt, quot sunt anni, *l. Sin singulos 4. Et l. In singulos §. ff. de Annuis legat.* & propterea etiam tot præscriptiones; quarum non omnes eodem, sed aliis atque aliis annis singulæ inchoantur & perficiuntur. De futuris autem; quia ex una, respectu istorum debitor non est in possessione; cum libertas ab eorum debito seu obligatione possideri primùm incipiat à die cessationis à solutione & præstatione eorum jam debitorum: illorum autem debitum, ac proinde ab eorum solutione & præstatione cessatio primùm sit futura: ex altera verò parte, sine possessione præscriptio non procedat, *l. 2. ff. de Usucap. Et Reg. 3. in 6.*

Sed rationes istæ, quamcumque præteritas seferant, eâ tamen vi non possent, ut impediunt, quò minus accedam Speculat. *Tit. de Emphyteusi §. 1. n. 52.* Alberici *in l. Si in singulos cit.* Menhacæ *Lib. 2. Contraverf. illust. cap. 5. 5.* & aliorum, annuis debitis & obligationibus contra privatos 30. & contra Ecclesias ac Monasteria 40. annorum cessatione præscribi, sine ulla inter legata & census ac præstationes alias, inter eas præteritas ac futuras differentia, statuentium communi sententiæ, quam

quam ex præcipuis Universitatis nostræ Antecessoribus calculo suo approbârunt Nicol. Everard. Senior *Confil.* 187 *in fine*, Rath. de *Usucap. cap. 4. n. 8.* & novissimè Haunold. *cit. Tract. 3. n. 358.* Moveor, non tam *l. Sicut 3. l. Omnes 4. C. de Præscript.*

227. 30. vel 40. annor. tantò tempore omnem actionem extinguì statuentium generali dispositione: quàm Canonici sanctionibus *c. De quarta 4. C. Ad aures 6.* quorum textuum priori clericus adversus Episcopum, decimationum & oblationum annuatim debitârum solutionem in iudicio petentem, quadragenariâ præscriptione se tueretur, & sine ullo inter præteritas ac futuras discrimine liberatur: posteriori quadragenariâ cessatione à solutione decimarum omnis, ac proinde tam præteritas quàm futuras illarum præstationes respiciens, actio extingui asseritur: sicut usurarum singulis annis præstandarum debitum 30. annorum lapsu ita tollitur; ut, sicut sortem, ita etiam usuras, tam præteritas, quàm futuras, exigendi actio & solvendi obligatio cesset, *l. Eas 26. C. de Usuris.* Ratio est; quia esto, anni, pro quibus census & præstationes debentur, multi & distincti sint, unum tamen idemque jus, actio & obligatio respicit omnes, ut mirum non sit, unâ præscriptione omnes tolli.

Neque aliud perluadet in contrarium allata ratio utraque; quia, cum singuli census & præstationes non debeantur nisi dependentes à jure eos exigendi & exhibendi obligatione, eò ipsò; quod per cessationem ab eorum solutione ac præstatione debitor possidere & præscribere ceperit libertatem à jure eos exigendi, & præstandi obligatione, possidere etiam cepit libertatem à censibus & præstationibus, tam præteritis, quàm futuris, dependentibus ab illo; sive censuum & præstationum debitum ex contractu, sive

ex ultima voluntate proveniat, per textum *l. Cum notissimi cit. §. 6. cit.* annuam pensionem ex legato debitam æquiparantis ei, quæ debetur ex contractu.

Neque huic de annuorum hujusmodi debitorum præscriptione sententiæ adversatur *§. cit.* quia Justiniani, in obligationibus, *Quæ dationem per singulos annos vel menses habent, tempora præscriptionum, non ab exordio obligationis sed ab initio ejusque anni vel mensis computari, asserentis,* mens alia non fuit, quàm creditorem, qui pensiones aliquot annis percepit, lapsis ab obligationis principio triginta annis non excludi; cum utique pensiones jam solutæ non præscribantur. Computari ergo eam Imperator voluit à principio anni vel mensis, quò solutio facta non est. Non; quòd tot præscriptiones sint, quot anni & menses: sed, quòd una sit præscriptio, quæ ab anno solutionis non factæ primo initium ducat, *cit. Rath n. 4. lit. D. & Haunold n. 360.*

Minorem vim habet; quòd obligationibus in diem, ejusmodi præstationes & legata annua sunt, præscriptio ante diei adventum non currere dicatur *l. cit. §. 4.* quia hoc Jus ad obligationem annuam non spectat; nam ista, licet quoad effectum sive solutionem ac præstationem diversa, una tamen est: sicut obligatio de usuris præstandis in singulos annos, quæ omnes unica præscriptione tolluntur, *l. Eas cit.*

128. Octavo, obligationes & debita ex delicto, ex iisque ortæ actiones Civiles regulariter spatio 20. annorum, non à notitiæ, sed ipso criminis commissi die computandorum, præscribuntur, *l. Querelam 12. C. ad L. Cornel. de Fals.* ut hoc tempore lapsò accusationi, imò etiam inquisitioni ex officio, locus amplius non sit; quòd hujusmodi inquisitio succedat locò accusationis, e *Qualiter 24. de Accusat.* ac proinde sublatò per viam præscriptionis JURE

R I B 2

BIS JURE

nis iure accusationis, etiam inquisitionis jus sublatum censeatur; ne, quod unâ viâ & directè prohibetur, viâ aliâ & indirectè concedatur, contra *Reg. Cum quid* 84. in 6. Clarus §. *fin. q. 51. n. 2.* Balbus de *Prescript. p. 4. pr. p. 4. q. 2. n. 2. cit.* Gomez de *Delict. cap. 1. n. 6.* & Farinac. *Prax. Criminal. q. 10. n. 3.*

129. Exciuntur tamen imprimis, & brevioris temporis præscriptione tolluntur Actio injuriarum, quæ unius anni lapsu extinguitur, *l. Si non convitij §. C. de Injuriis*: Actio sive accusatio adulterii, stupri, incestus, lenocinii: quæ uti & cætera crimina obnoxia pœnæ Legis Juliæ de Adulteriiis, & crimen etiam peculatus, quinque annis præscribuntur, *l. Mariti 29. §. 5. & 6. ff. ad L. Jul. de Adult. l. Peculatus 7. ff. ad L. Jul. Peculat. nisi adulterium cum incestu sit conjunctum*; hujus enim criminis accusationi ut præscribatur, vicennium exigunt *citt.* Clarus §. *Adulterium n. 20.* & Haunold. *n. 324.*

Exciuntur deinde & per viam præscriptionis nunquam tolluntur crimina ejusdem adulterii cum violentia commissi: uti etiam stupri per vim illati, *l. Mariti cit. §. fin. Parricidii, l. fin. ff. ad L. Pomp. de Parricid. Apostasia, l. Si quis 2. §. l. Apostatarum 4. C. de Apostat. suppositi partus, l. Qui falsum 19. §. 1. ff. ad L. Cornel. de Fals.* uti etiam Hæresis, læsæ Majestatis, Assassini, falsatæ monetæ, Simonia, concussionis; horum enim accusatio, saltem dum rei vivunt, perpetuò durat, Balbus *cit. q. 2. n. 9.* Farinac. *q. cit. n. 29.*

130. Circa hanc tamen Actionum Criminalium præscriptionem duo notanda sunt. Primum est; quòd v.g. in adulterio & cæteris carnalibus, aliisque delictis, tractum successivum habentibus, aut iteratis, præscriptio currere non incipiat, nisi à die commissi ultimi delicti, secundum Gloss. in *l. Mariti cit. v. Commissi criminis, in fine.*

Clarus §. *fin. q. 51. n. 3.* Farinac. *q. cit. n. 16.* Guazzinum *Defens. Reor. 2. cap. 2. n. 35.* Alterum; quòd, cum plura, præsertim inter se connexionem habentia, delicta conjuncta sunt, magis attendatur, quòd præscriptioni minus obnoxium est; & magis perpetuum ad se trahat id, quòd minus perpetuum est, per ea, quæ aliis DD. allegatis, tradunt Decianus *Tract. Criminali Lib. 3. cap. 37. n. 22.* & Guazzinus *cit. cap. 2. n. 87.*

ARTICULUS VI. De Rebus, quæ obnoxia non sunt Præscriptioni, SUMMARIUM.

131. Præscriptioni obnoxium non est Matrimonium,
132. Ordo sacer,
133. Et Professio Religiosa:
134. Liber homo, res Sacra, Religiosa & Publica:
135. Principi specialiter Reservata,
136. Et sine privilegio prohibita possessori:
137. Obedientia, Visitatio & Provocationes:
138. Jus non observandi interdita:
139. Res furtiva & vi possessa,
140. Nisi tempore extraordinariis:
141. Præscriptione Feudum introducti,
142. A Vasallo in extraneum transferri,
143. Et omnino extingui:
144. A domino directo acquiri utile dominium,
145. Non etiam hoc à Vasallo petest:
146. Nisi interversâ domini possessione,
147. Non præscribitur res sine solennitatibus,
148. Aut simpliciter prohibita alienari:
149. Nisi tempore extraordinariis.
Derrum